

Komandi partur

Orsakað av ólavsøkuni kemur næsti partur um tvær vikur. Tá byrjar ein røð um Andrew Godtfred, sonur Dias á Heyggi í Vági.

Søren saman við pápanum Thorvald Stauning.

fyrir: "Jeg kan ingen kul se, der forekommer mig at være meget magert". Aftaná bjóðaði hann til morgunmat umborð á Argus.

Eg fekk varhugan av, at Stauning var ivasamur viðvíkjandi A.T. Í hesum sambandi var Stauning veruliga edrúur. Tað var hann ikki alla tíðina, hann seinast vitjaði á Tvøroyri.

Hesa ferð hevði Stauning sonin, Søren, við. Hann var um 16 ára gamal. Hann var ein stórvaksin drongur. Søren hevði havt millumoyrnabruna í báðum oyrum. Hann sá eisini sjúkurl út.

(Hann kom seg kortini og bleiv gamal maður. Tað merkiliga var kortini, at hann bleiv virkin í Vinstraflokkinum, sum var langt frá tí, sum var ímyndin av pápanum).

Heppið at einki bensin var

Nú var tíðin komin fyrri summarumferðina í oynni. Hesa ferð vóru Johan og Hassadi við mær. Hetta var ein góð hjálp, tí teir kendu væl til innkrevjing av løgtingsskatti.

Tá ið vit vóru í Fámjin var ætlanin at fara við báti til Sumbiar. Men tað fekst ikki bensin til bátarnar, tí kundu vit ikki fara.

Hetta var heppið, tí veðrið gjørdist vánaligt. Vit kundi havt komið í ta støðu, at tað ikki var lendandi í Sumba og heldur ikki í Fámjin á afturferðini. Tá høvdu vit verið noyddir til at sigla norður um Suðuroynna fyrri at fáa landfast.

Kundi vera torført at skifta grind

Ein stórir partur av mínum arbeiði var at skifta grindir. Tað var ikki altíð líka takksamt. Eina ferð grind var í Hvalba kom eitt lesarabræv í Føroyatíðindini, sum gramdi seg um, at eg hevði skift stórar og minni leskiligar hvalir til Tvøroyri, meðan aðrir fingur teir smáu og meira leskiligu hvalirnar.

Tað hevur ofta verið spurt, um grinda-hvalir kunnu geva hvørjum øðrum boð. Eg ivist ikki í, at hetta gera teir, bæði undir og í vatnaskorpuni. Teir kunnu eisini ávara hvønn annan, um vandi er á ferð.

At tað ofta kortini eydnast at reka

grindir til lands at vera dripnar, skyldast uttan iva óansni hjá oddahvalinum.

Sambandsmaður í Føroyum og javnaðarmaður í Danmark

Tann 6. oktober 1936 byrjaði vanliga løgtingssetan. Tað var lutakast millum Johan Poulsen og Edward Mitens um formanskapin, og Mitens vann. Mitens varð eisini ein góður formaður.

Løgtingið skuldi nú velja ein lim í danska landstingið, sum saman við fólkatínginginum mannaði ríkisdagin.

Javnaðarflokkurin hevði avgerandi atkvøðurnar í hesum máli.

Tað varð fortalt, at Mitens var áhugaður at verða valdur í staðin fyrri Jóannes Patursson, sum hevði sitið í hesum sessi undanfarnu tvey valskeiðini.

Men tann 11. oktober fekk Sambandsflokkurin bræv frá Petur Mohr Dam, har sagt var, at Javnaðarflokkurin vildi tillaga sín politikk til sambandsflokkin í eitt valskeið, um Sambandsflokkurin stuðlaði honum til at verða valdur í Landstingið.

Teir vóru nakrir í tingbólkinum hjá Sambandsflokkinum, sum Andras Samuelson og Johan Poulsen, sum vildu góðkenna hetta uppskotið hjá Petur M. Dam. Men Poul Niclasen var ímóti eini slíkari skipan, hóast hann beint áðrenn hevði talað fyrri

Poul Niclasen var bæði í Sambandsflokkinum og Javnaðarflokkinum.

einum samtarvi millum Javnaðarflokkin og Sambandsflokkin.

Eg vildi heldur ikki atkvøða fyrri Petur Mohr Dam. Vildi bara atkvøða fyrri einum floksfelaga. Fundast varð aftur dagin eftir. Nú vildi Poul Niclasen siga seg vera javnaðarmann á Landstingi, um Javnaðarflokkurin vildi atkvøða fyrri honum. Meirilutin í flokkinum helt einki um hesa loysnina. Hann vildi heldur, at ein sambandsmaður gjørdist limur í radikala bólkinum í Landstinginum.

Vit fingur upplýst, at Mitens hevði bjóða Javnaðarflokkinum at atkvøða fyrri jarðarlóggávuni og annars at fara í radikala bólkin, sum saman við sosialdemokratunum myndaðu dansku stjórnina. Tá bjóðaði Poul Niclasen sær til at fara í sosialistiska bólkin í landstinginum, um javnaðarflokkurin atkvøddi fyrri honum. Hetta góðkendi javnaðarflokkurin, og varð hann tiskil valdur.

Kristian Djurhuus skiftir grind

Fráboðanin hjá Poul Niclasen var soljóðandi:

Undertegnede Lagtingsmand Poul Niclasen erklæret herved, at jeg fra i Dag melder mig ind i det Socialdemokratiske Parti paa Rigsdagen og er indforstaaet med at tage alle de hermed forbundne Konsekvenser.

Fæørernes Lagting, den 12. Oktober 1936. Poul Niclasen.

Tað var nógv skemtað við tí, eisini í danskum bløðum, at hann var sosialistur, tá ið hann fór út um molan í Havn, og bleiv sambandsmaður, tá ið hann aftur kom inn um molan.

Hetta var sjálvsagt eitt slag av rossahandli, men hann var so ikki til skaða fyrri Sambandsflokkin.

Sjálvstýrisflokkurin hevði ikki roknað við hesi semju. Hann hevði sama tingmannatal sum Sambandsflokkurin, og tí roknaði teir við lutakasti millum Mitens og meg.

Tað vóru tó týðandi sambandsfólk, sum vóru ónøgd um, at ein sambandsmaður á henda hátt skuldi fara í part við tann javnaðarflokk, sum teir ikki hildu seg hava nakað til felags við. Tað vóru tey sum hildu, at Poul Niclasen hevði selt sína sannføring fyrri at vera valdur. Sjálvur hevði eg ikki gjørt tað sama.

Dimmalætting skrivaði, at eg var vara-maður hjá Poul Niclasen á Landstingi, men hetta máttu teir avsanna. Tað hevði eg heldur ikki viljað.

Tingakrossur og Dagblaðið gjørdur sær sjálvandi dælt av hesi støðuni. Annars hevði valið tann týðning fyrri dansku stjórnini, at føroyska umboðið skaffaði

henni júst avgjörda meirilutan í Landstinginum. Hetta var fyrstu ferð síðan 1870, at ein dansk stjórn hevði havt meirilutan í báðum deildum í ríkisdegnum.

Tann 2. november kom Poul aftur frá síni fyrstu setu í landstinginum, og hann greiddi á fundi tingmanningini hjá Sambandsflokkinum frá gongdini í samskiftinum millum sosialistarnar. Stauning hevði verið ógvuliga blíður, men annars hevði hann ikki gjørt annað enn at lima seg inn í tingbólkin. Javnaðarmenninir í Føroyum hildu, at hann var sloppin alt ov væl.

Men tað er eisini ein partur av hesi søgu, at tá ið Poul doyði í 1953, varð hann róstur til skyggja av Petur Mohr Dam.

Tað var kent, at Poul var hentur hjá føroyingum í Danmark at heita á, um teir høvdu brúk fyrri hjálp. Hetta var ikki minst galdandi undir krígnum, tá ið Poul eins og nógvir føroyingar var innibrendur í Danmark.

Poul Niclasen var blaðstjóri á fráhaldsblaðnum Dúgvuni í fleiri ár og á Dimmalætting frá 1918-1936. Hann var løgtingsmaður 1916-1924, 1936-1940 og 1946-1950. Hann var eisini býráðslimur í Havn í átta ár, av hesum næstformaður í fimm ár. Eisini var hann limur í líkningarnevndini.

Poul bleiv sitandi í landstinginum næstan inntil tað varð avtikið í 1953. Hann doyði sama ár, bara 64 ára gamal.

....

Nú kemur ein steðgur í greinarøðini um Kristian Djurhuus. Men í heyst fer Kristian at halda fram at greiða teimum politisku rembingum, sum vóru seinast í 1930-árunum.

FRELST		JAVNAÐUR	
Nr. 42.	Lýsingarprisur fyrri pettreglur: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fest avsláttur í prísinum.	Leygardagin 17. oktober 1936.	Kostar verður

Konservatismen i deyðskrampa. Landstingsvalið.

Politiskt rumbul: Poul Niclasen verður valdur til landstingsmann sum javnaðarmaður, meðan Jóannes Patursson verður sturtaður oman og býttur um við Mitens bæði sum flokksformaður og evni til landstingsvalið.

Landstingsvalið

Við landstingsvalið í Danmark vunu stjórnarflokkarnir í størum, tóku meirilutan frá konservatismuni, og harvið varð ristur deyðsdómur yvir landstingið. Eftiri var so ein landstingssesturin at seta — hin føroyski. Hetta skuldi gerast 12. í h. m. Hitt føroyska landstingsvalið hevði stóran týðning. Deyðsdómurin yvir landstingið mátti ikki gerast til einkis við tí føroyska landstingsmanninum. Javnaðarflokkurin var tí fúsar til at gera sáttmála við ein føroyskan flokk, ið kundi geva teirri ferri

kann gá kandidatu seta frá Føroya 12. okto landsting at haldi tygum sá hava sei flokkurin aðarmoi Hesar úttrykt í »Prog partiet i vedtaget nærti út

Tað var drama í politikkinum í oktober 1936, sum henda yvirskriftin í Føroya Social Demokrati ber boð um.